

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Festis, in quibus cantandae sunt duae Missae in Collegiatis. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

Causa deduci possunt eadem, quæ supra *part. 2. tit. 1. num. 3. pag. 145.* sed à Ministris candelæ non tenentur in Missa; à Celebrate ad Euāgeliū tantum: ab alijs ad elevationem quoque; standum tamen erit, etiam cum cadelis, post elevationem, non genuflectendum.

8 Si ob pluiam non itur extra Ecclesiam; fiat idem, quod in simili casu diximus in processione Palmarum.

9 Amouetur pallium violaceum; si Missa dicenda sit de Festo Beatæ Virginis, in qua Præfatio erit de Natiuitate Domini, ex Decreto Gelasij, teste *Pamelio tom. 2. Liturgicon.* à qua Natiuitate dies hæc 40. est, & terminus quidam legalis, vnde & Collecta est de Christo presentato principaliter, de Purificatione accessorie: *purificatis* (ait Ecclesia) *mentibus presentari.*

10 An vero in Missa de Dom. Septuages. sint tenendæ candelæ accensæ ad Euāgeliū, &c. ex verbis Rubricæ: fit

tantum benedictio, & distributio candelarum, & processio, & Missa dicitur de Dominica. & infra, *accipiunt paramenta alba pro Missa: & candelæ tenentur in manibus accensæ, dum legitur Euāgeliū, &c.* videtur inferri, candelas accensas teneri in honorem Beatæ Virg. & consequenter in eiusdem tantum Missa. *Marcellus in Caremon. Papa lib. 2. ca. 28.* meminit earundem trium, functionum, vt fiant; Missa autem, inquit, fit de Dominica in qua, vt in *Diarijs Caremoniarum Cappelle* legitur, non ardebant candelæ benedictæ. neque Romæ in Ecclesijs Patriarchalibus Sancti Petri, Sancti Ioannis, Sanctæ Mariæ Maioris accenduntur in prædicta Missa. Nota, quod in Cappella Papæ nunc semper accenduntur; quia hodie semper ibi Missa fit de Beata Virg. cuius nomine dicata est Cappella, ex Decreto Clementis VIII. licet occurrat in Septuagesima.

De Festis, in quibus cantandæ sunt duæ Missæ in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis. XV.

1 DE obligatione cantandi duas Missas in Festis, quæ occurrunt in Ferijs Maioribus, extat aperta Rubrica in *prima part. tit. 3. nu. 1. pag. 4.* & fusius hac de re nos egimus in *3. part. tit. 11. à num. 7. ad 12.*

2 Hoc igitur loco enumerabimus sigillatim Festa, in quibus eæ cantari debent, ordine Mensium seruato alijs additis opportunis notis.

3 Et in Decembri quidem præter festū S. Thomæ Apostoli occurrēs in Quatuor Temporibus, non occurrit casus in Ecclesia vniuersali, neq; in mense Ianuario. In sequenti vero Febuario contingere potest casus (si in eundem mensem incidat initium Quadragesimæ) in festis S. Agathæ, & S. Romualdi, in Antiochena Cathedra Sancti Petri, & in Festo Sancti Matthiæ Apostoli. & item, si in eiusdem Vigilia occurrat Antiochena cathedra

extra quadragesimam.

4 In Martio accidit sapius: in Festis S. Casimiri, Thomæ Aquinatis, & in Missa solemni, de his Festis fiet commemoratio S. Lucij, & SS. Perpetuæ, & Felicitatis, Quadraginta Martyrum, Gregorij Papæ, Iosephi, Ioachim, Benedicti, & Annunciationis Beatæ Virginis. * In Missa vero de Festo semiduplici secunda oratio, & tertia erunt eadem, quæ in Missa de Feria.

5 Quod si Festum Annunciationis B. V. in eos dies incidat, qui occurrūt à Dominica Palmarum vsque ad Feriam 3. Paschatis in clusiuè quamquam in *antiquis Rubricis generalibus part. 1. de Translat. Festorum tit. 6. pag. 12.* ratione tituli Ecclesiæ, vel concursus populi cōcedebatur, posse cantari aliam Missam de Festo, ultra Missam correspondentem Officio; tamen ex noua Rubrica ibidem posita, non potest

potest cantari Missa de B. V. In alijs autē diebus Quadragesimæ poterit cantari, vt diximus, & in eius fine dicetur Euangelium S. Ioannis: quod semper obserua in Missa de Festo distincta à Missa de Feria uaiori, quando ambæ cantantur eodem die, vt aliàs docuimus.

6 In Aprili, si intra Quadragesimam uenerint Festa S. Francisci de Paula; & S. Leonis Papæ; duæ cantantur Missæ. si uero alicubi accidat Festum Semidupl. a Dominica Passionis ad Dominicam Palmarum, in Missa de Festo dicuntur duæ tantum Orationes, nempe 2. Ecclesie, vel pro Papa: sicut etiam in Missa de Fe-
rijs.

7 In Festo Sancti Marci Missa Litaniarum Maiorum cantatur sine Gloria, Credo, & cum Prefatione Paschali, cum Orationibus tribus, vt in Litanijis Minoribus; nisi terminetur processio ad Ecclesiam Sancti Marci, quia cantabitur de Festo, ex Decreto Sacræ Rituum Congreg. 23. *May* 1603. si uero incidat in diem Paschæ, uide quæ diximus p. 4. hac tit. 11. nu. 10. pag. 221.

8 In Minoribus Litanijis, si occurrat Festum Semiduplex, aut Duplex, cantantur duæ Missæ, de Festo, & de Rogationibus.

9 In Vigilia Ascensionis Domini cantantur duæ, de Vigilia, & Rogationibus; illa post Sextam, hæc post Nonam. quod si occurrat Festum nouem Lectionum, cantari debent tres, Missa de Festo post Tertiam, reliquæ, vt dictum est. uide, quæ diximus tit. 11. num. 13. pag. cit. & Vigilia Missa post Sextam dicitur contra Alcoer, quia non ieiunatur hæc Vig. & indicatur hic ritus *par. 1. tit. 15. nu. 2. pag. 40.* ubi Hora Nona tribuitur Missa de Vigilia, quæ ieiunatur. ergo non illi, quæ non ieiunatur: præsertim in concursu duarum Missarum, inter quas aliqua debet mediare Hora, ex *Francol.* quod aliàs diximus. & hic est sensus Rubricæ Missalis, quæ alioqui est obscurior.

10 Mense Iunio accidere potest Vigilia S. Io. & SS. Apost. infra Octauam, & die Corporis Christi: & tunc duæ cantan-

tur Missæ. in Missa uero Vigilia Prefatio communis dicitur, vt supra pag. 35. In festo item S. Leonis nisi transferatur, cantantur duæ, de Festo, & de Vigilia Apostolorum. in illa fit commemor. de Octaua S. Io. & tertia Oratio est de B. Virg. in hac uero de B. Virg. & *Eccles. vel pro Papa*, quia Festum, & dies infra Octauam sunt similia: congruit illis color albus, & Hymnus Angelicus. In Ecclesia tamen S. Ioann. Baptistæ non dicitur, *Credo*, in Missa huius Vigiliæ; sicuti neque dicitur in Missa Rogationum maiorum, vt docuimus supra n. 7. in Festo S. Marci. eadem enim est ratio.

11 Mense Iulio occurrit casus cantandi duas Missas, quando anticipatur Vigilia S. Iacobi in Sabbato; vel transfertur Festum S. Apollinaris in Feriam secundam, & in his casibus Missæ duæ cantantur, de Festo, & de Vigilia.

12 Mense Augusto, si Vigilia S. Laurentij fiat in Sabb. anticipatè in festo SS. Cyriaci, &c. vel Festum SS. Cyriaci, &c. transferatur in Fer. 2. duæ Missæ cantantur.

13 In Vigilia Assumptionis B. V. Missa de Vigilia non admittit *Gloria*, neque *Credo* etiam in Ecclesia S. Laurentij; eadem ratione, quam attulimus paulo supra num. 10.

14 Extra Romam contingere potest Vigilia S. Bartholomæi in die Octaua Assumptionis B. V. occurrente in Sabbato; & eodem modo cantabuntur Missæ, de Octaua die, & de Vigilia, in qua neque *Gloria*, neque *Credo*, neque *Prefatio* de B. V. pari ratione, qua decreuit Sacra Rituum Congregatio in casu, de quo numero sequenti.

15 Mense Septembri occurrere potest Feria Quatuor Temporum quarta in die Octaua Natiuitatis B. Virg. & in Missa de Feria non dicitur, *Gloria*, neque *Credo*: neque etiam *Prefatio* de B. Virg. sed communis dicitur, ex simili Rubrica, de qua supra n. 7. quæ habetur in Missali in Missa Rogationum: & ita decreuit S. Rituum Congr. die 12. Decemb. 1626. me petente: & anno 1627. casus occurrit.

16 In Festis SS. Cornelij, & Cypriani,

ni, Stigmatum S. Francisci, SS. Ianuarij, &c. SS. Eustachij, &c. & S. Lini, occurrere possunt Quatuor tempora Septembris, &c. tunc duæ cantantur Missæ.

17 Vigil. S. Matthæi semper habet duas Missas, alteram de SS. Eustachio, & socijs, alteram de Vigilia, si accidit in Ferijs Quatuor temporum, in altera Missa de Feria Quatuor temporum fit commemoratio de Vigilia, & tertia Oratio erit *A cunctis*. In Missa vero de Sanctis secunda Oratio. *A cunctis*, tertia ad libitum. sed Euangelium Vigiliæ non legitur in fine, quia non fuit lectum in Officio.

18 Mense Octobri non accidit casus. In Nouembri duæ Missæ cantantur in die Commem. omnium fidelium Defunctorum ex noua Rubric. Missalis addita, altera de die infra Oct. post Tertiam, altera de Requiem post Nonam, seu post Vigilias Mortuorum; quia in Missa de Requiem fieri non potest Commemoratio illius, de quo fit Officium. Hoc loco monentur Sacerdotes, sacrificium Missæ Defunct. hac die applicandū esse omnibus Defunctis ex intentione Ecclesiæ: neque ideo fit iniuria ijs, pro quibus quotidiana forte extat obligatio Missæ, præualeat enim lex tacita rationabilis Ecclesiæ priuata legi testatorum: quod & deinde legi apud Fraxinellum *de obligat. Sacerd. ad Miss. sect. 4. conclus. 4. §. 22. in edis. 6.* vbi multa doctè congerit in hanc sententiã, quæ fauet omnibus Defunctis.

19 In Absolutione solemnī Defunctorum hac eadem die, quia solent multi circumire sepulchra, illud obseruare debent, quod vltima Absolutio faciendā erit ad lecticam mortuorum, cum *Re. Libera me*, longiori, & Oratione, *Absolue*, in numero plurali: quæ habetur inter Psalmos Graduales. eadem autem hic militat ratio, qua Burchar. sup. pag. 11. nos, monuit, vltimo semper loco recitandum esse in Missa orationem, *Fidelium*, quæ est Ge-

neralis pro Defunctis, post Collectas speciales, vt hæc vltima ceteras colligat. Ad alia vero sepulchra possunt distribui Responsoria nocturnorum, addendo singulis *Requiem*, vt fit in tertio, & sexto. fiat aspersio & incensatio ter, in medio, à dextris, & à sinistris, cum Orationibus, vt in Missali, de pluribus, omissis Secretis. post Orationem non dicitur *Requiem*, &c. nisi post vltimam Absolutionem, quæ fit in medio Ecclesiæ; cui additur per Cantores: *Requiescant in pace. Amen.*

20 Vbi fiunt aliæ solennes Missæ pro Episcopis, Canonicis, & alijs, ne tamen omittatur Missa de die infra Octauam omnium Sanctorum: argumen. à fortiore sumpto ab ijs, quæ diximus *numer. 18.* etenim Missa hæc de Requiem vicem gerit Anniuersarij, quod non excludit Missam concordantem cum Officio. Vide pag. 8. *initio.*

21 Addam hoc loco, quod initio Aprilis, & in fine Maij, seu initio Iunij, aliqua Sanctorum Festa mutant ritum à tempore non Paschali ad Paschale, & è conuerso, Missæque Officia, si propria defint, sumenda erunt de communi, sed Missa S. Barnabæ dicitur vt in festo Sancti Marci, præter orationes, Epistolam, & Euangelium.

22 Denique, vbi celebratur Festū Sanctissimi Rosarij ex decreto Gregor. XIII. de quo dicemus in Commentarijs Breviarij, ne tamen dicatur ea Missa, quæ nomine Rosarij circumfertur, concessa tantum Ordini Prædicatorum à Sacra Rituum Congregatione die 25. Iunij 1622. & prohibita fuit alijs eodem die, & rursus die 8. April. 1628. sed fiat Missa, vt in festo S. Mariæ ad Niuēs, quod obseruatur in Aede Lauretana, ex Synodo Diocesana 1626. vel vt in Natiuitate, mutato nomine, in Festiuitatis, quod fit Bononiæ: sed illud prius magis placet.

De Rubricis Missarum communis Sanctorum. XVI.

1 Communes Missæ inseruiunt, tum celebrandis Sanctorum aliquorū

Festis, quæ habentur in Calendario, & nihil habent proprium vel non habent omnia,